N^er 72. ROK 1836. WTOREK 29 MARCA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedzieli i świąt uroczystych w drukarni St. Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące Zlp. 10. miesięczne zlp. 4.

IMIONA RZYMSKIE.
Jutro Kwiryna M.

IMIONA SŁAWIANSKI.
Jutro Szukosław.

Gazeta Krakowska.

Obserwacye Meteorologiczne.

Dzień godz:	Barometr do 0° R red w miarze Paryzkiey	Stopnie ciepła podług Reaumura	Psychrometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i rożne uwagi
7	27" 2"', 802	† 1°, 8	2"'. 03	Pn. Wschodni słaby	Pochmurno	
28 12	1, 258	† 5. 9	2. 41	„ mocny	„ „	Deszcz
3	0, 310	† 5. 9	2, 54	„ średni	„ „	Deszcz
9	26 11, 012	†' 6 0	3. 06	Żaden	„ „	

Z powodu kończącego się kwartału Igo z dniem ostatnim marca r. b. Redakcya ma zaszczyt upraszać Szanownych Abonentów i tych którzyby sobie życzyli na nowo prenumerować, o wczesne zapisywanie się, zgłaszający się albowiem później, nie będą mogli odebrać pierwszych Numerów (tak jak to miało miejsce w kwartale bieżącym) *gdyż redakcya taką tylko ilość exemplarzy odbijać postanowiła, jaka po obliczeniu najdalej do dnia 1go Kwietnia Abonentów, będzie potrzebną.— Prenumerata kwartalna wynosi Zlp. 10. Miesięczna Zlp. 4.*

— *Z Wiédnia* 10 *Marca.* —

Dokończenie odmian zaszłych w c. k. wojsku: Otrzymali pensyje: Pułkownicy: Jgnacy Szereday de St. Háramssay, z korpusu inżynierów, i Franciszek baron de Enoch, dowódca 11go batalijonu strzelców, z charakterem jenerała majora i z dodatkiem do pensyi.— Podpułkownicy: Józef de Haslaer, z pułku dragonów barona Minutillo n. 3 i Fryderyk baron de Sondborn, z pułku ułanów Arcyxięcia Karola nro. 3, z charakterem pułkownika.— Majorowie: Marcelijan Gallina i Jan Wallnschek de Wallfeld, od artyleryi garnizonowéj, z charakterem podpułkownika i pensyją: Ferdynand Ehlert, z pułku piechoty barona Koudelki n. 40, z charakterem podpułkownika i z dodatkiem do pensyi, i Antoni baron Baltazar de Löwenfeld, z pułku strzelców Cesarza.— Kapitanowie i rotmistrze: Józef Meisse de Mainthal, z pułku piechoty hrabiego Rothkirch nro. 12, z charakterem majora i dodatkiem do pensyi; Józef Lukan, z pułku piechoty Bukawiny n. 61, i Marcin Czarnecki, z pułku dragonów barona Minutillo n. 3, z charakterem majora. GL.

— *Z Paryża* 15 *Marca.* —

Na wczorajszém posiedzeniu izby deputowanych prezes rady ministrów zabrał słowo, dowodząc że rządowi służy prawo zniżenia procentu od rent, za zezwoleniem izby, która obmyśli środki pojednawcze, ażeby właściciele obligacyj skarbowych nie ponieśli większego zniżenia nad ½ od sta, co jednak do-

piero na przyszły rok, lub gdy przyjaźniéjsze okoliczności zajdą, do skutku przywiedzioném bydź może.

Izba parów zajmowała się obecnie drogami polowemi, polecając rozpoznanie wniosku tego kommissyi. Następnie naradzano się nad żądanym $7\frac{1}{2}$ milionowym zasiłkiem przez ministra marynarki na tegoroczne pokrycie kosztów jako dodatek do uchwalonego budżetu dla jego wydziału. Po wielu petycyach dotyczących różnych przedmiotów, a usuniętych porządkiem codziennym, przystąpiono do wyboru sekretarza izby w miejsce marszałka Oudinot, który ten urząd złożył. Jego następcą jest marszełek Lobau. Teraz izba zamieniła się w wydział tajny naradzając się nad jej własnym budżetem.

Journal de Paris zaprzecza wiadomości kuryera Londyńskiego, jakoby rząd angielski miał oznaczyć liczbę wojska francuzkiego w Algierze. GPS.

— *Z Londynu* 15 *Marca.* —

Posiedzenie izby niższéj dnia 11 marca. Zdaniem kommissyi o wyborze w Carlowis między O'Connellem a Rafaelem, pierwszy nie może bydź obwinianym o zyskowne zamiary, ile że pieniądze mu dane prawnym otrzymał sposobem, oczem się przekonano dostatecznie z przesłuchania świadków. Oczyszczenie to O'Connella z uczynionego mu zarzutu przyjęto z głośnem zadowoleniem. Dnia następnego odczytano po raz trzeci bil względem wykonania zawartego z Hiszpanią traktatu o utłumieniu handlu niewolnikami. Przy téj sposobności oświadczył Palmerston, że podobny traktat zawar'o z Portugalią, tudzież że rozpoczęto układy względem nowego traktatu handlowego z powyższém państwem; które gdyby zerwano, ministrowie nie zaniedbają propouować środki zaradcze, ażeby obce kraje nie odnosiły korzyści Anglii wzbronionych.

Opłata stępla od gazet ma bydź zniżona do $\frac{1}{4}$ części.—Hrabia Lavrada udaje się jako poseł do Madrytu.

Major Wheterell ajent [tutéjszy legii angielskiéj w Hiszpanii, donosi, że wszyscy ochotnicy wracający do Anglii otrzymują żołd i na koszta podróży potrzebne pieniądze, aż do wysadzenia ich na ląd, i przestrzega publiczność, ażeby się nie dała oszukiwać włóczęgom, którzy kłamstwy i oczernianiem rządu hiszpańskiego, starają się wzbudzać litość i wyłudzać grosze z kieszeni.

Wiadomości z Texas dochodzą do 26 grudnia r. z. Rząd tymczasowy ogłosił zwołanie zgromadzenia deputowanych w celu utworzenia i zaprowadzenia stałéj formy rządu. Pierwsze posiedzenie nastąpiło 1 marca.

Niemcy osiedli w Zjednoczonych Stanach Ameryki północnéj, stanowiąc po Anglikach najliczniéjszą część mieszkańców, starają się o wprowadzenie swojego języka na obrady publiczne. W Pensylwanii, gdzie ma nastąpić przejrzenie konstytucyi, będzie roztrząsany przedmiot powyższy; to samo nastąpi w kraju Ohio gdzie przeszło 100,000 znajduje się osadników niemieckich, podobnie jako i w Michigan. Liczba niemców z każdym dniem wzrasta przez opuszczających kraj rodzinny.

— *Ze Stambułu* 25 *lutego* —

Uzbrajania trwają ciągle. W. Porta zajmuje się urządzeniem dochodów skarbowych; wojsko a mianowicie oficerowie mają bydź lepiej płatni, przeciwnie zaś postępuje Mehmed Ali poleciwszy Ibrahimowi zapobiegać wszelkiemu zbytkowi i zniżyć żołd oficerom, którzy się dopuszczają różnéj swawoli. Gazet niemieckich tam wychodzących liczą do 70 kilku. GPS.

— *Rozmaitości.* —

OBRAZY PARYZA

Przez Xaw. Bronikowskiego

II. SPOSOBY SPRZEDAŻY.

(Dalszy ciąg).

Jak we wszystkich miastach większych, tak szczególniej w Paryżu ogłaszają widowiska publiczne przez afisze drukowane. Ponieważ zaś codziennie otwartych jest przeszło dwadzieścia widowisk, licząc w te nie tylko właściwe teatra, ale i koncerta, bale,

spacery; przeto zwyczajne rogi ulic, tam tylko, gdzie tego miejsce pozwala, bywają niemi oblepione. Zwykle przeznaczone są na afisze obszérne mury, w główniéjszych punktach miasta, oddzielające od ulicy ogród, plac, lub dziedziniec, a wzdłuż bulewarów znajdują się murowane kolumny, przeznaczone na same afisze. Opłacają one stępel, który na nich jest wyciśniony i dla tego, na wielu, nawet ludnych ulicach, wcale ich nie widać, administracyje widowisk ponosiłyby bowiem ogromne koszta, gdyby je na wszystkch ulicach kazały przylepiać. Afisze paryzkich widowisk drukują, dla większego wpadania w oczy, na kolorowych papiérach, a wielkość ich jest prawie zawsze w stosunku odwrotnym wartości widowiska. Wszystkie prawie teatra ogłaszają swoje sztuki dramatyczne na małych afiszach, a bale, puszczenia balonów, figle kuglarskie, zabawy zarogatkowe, ogłaszane są na arkuszach ogromnych i okazałym drukiem. Szczególniéjszym zbytkiem afiszowym odznacza się teatr Frankoniego, wystawiający sztuki konne i gimnastyczne; wabi on widzów nie tylko rysunkiem, ale także drugiém opisywaniem i pochwałami swoich widowisk. Teatra paryzkie nie poprsestają na ogłaszaniu widowisk przez afisze i doniesienia w dziennikach. Używają one jeszcze innego sposobu w celu zwabienia widzów: rozdają w czytelniach, miejscach publicznych i pomiędzy osoby, liczne mające stosunki, tak zwane *billets de faveur*, których cena mniejsza jest zwykle o połowę od ceny zwyczajnéj ich widowisk, i która się płaci dopiéro przy wnijściu do teatru. Trafiają tym sposobem w słabą stronę paryżanów, w ich ducha oszczędności, i nakładają opłatę często na takich widzów, którychby przez same afisze zwabiać nie potrafiły. Używają tego obrotu najwięcéj w lecie, kiedy bogatsi miesskańcy i cudzoziemcy klassy teatralnéj nie zasilają, kiedy wialu przekłada spacery w ogrodach i okolicach nad widowiska śród murów. Srodek ten, skuteczny dla teatrów, obznajomia zarazem uboższych z wielu dziełami dramatycznémi i upowszechnia upodobanie w zabawach tego rodzaju. Szkoda tylko, że administracyje, nie mogąc przewidzieć, ile kassy zwyczajne sprzedadzą biletów, ile *billets de faveur* zwabią widzów zawsze w obieg puszczają większą ostatnich liczbę, niż teatr widzów może pomieścić. Zdarza się więc, że mieszczanin paryzki, wybrawszy się z całą rodziną z biletami *de faveur*, dopiéro przy drzwiach teatru, często bardzo od jego mieszkania odległego, dowiaduje się, iż wszystkie miejsca w biletach jego wyrażone, są już zajęte, albo, iż może znaleźć miejsce, jak zapłaci całą cenę. Ażeby nie zasmucać żony i córek, które z upragnieniem cały miesiąc na widowisko czekały, narzekając na nieszczęśliwy traf, albo przeklinając złą wiarę administracyi, woli nakoniec dopłacić kilka franków, niż wracać do domu zawiedziony i w złym humorze.

W porze zimowéj bywają bale w saméj stolicy, w porze letniéj zabawy z tańcami w ogrodach miasta i zabawy wiejskie za rogatkami, zwane *fêtes champêtres*; w każdéj porze nowe kawiarnie i restauracyje ogłaszane są na murach Paryża przez afisze wielkie, szumne i róznobarwne. Wszystkie inne przedsięwzięcia handlowe, w których potrzeba albo akcyjonaryjuszów, albo nabywców, ogłaszane są także przez afisze, tak jednak, iż zwyczaj ten nie jest powszechny jak w administracyach. Mnóstwo bowiem odbywa się w Paryżu działań handlowych i przemysłowych, o których nadaremnie szukanoby wiadomości na afiszach. Wszelako w ostatnich czasach prawie wszystkie zbiory literackie z rycinami w zeszytach, za małą cenę wychodzące, jak np. *Magasin pitoresque*, opisy malownicze Francyi, Anglii, Włoch, Polski, Szwajcaryi, Hiszpanii, i inne, wiele dzieł znakomitych autorów, czy to w zeszytach, czy odrazu, wychodzących ogłaszane są przez afisze, na których wyrażają wszystkie warunki nabycia. Administracyje nowych omnibusów, diliżansów, statków parowych, kupcy i rzemieślnicy używają również drogi afiszów do

rozgłoszenia swoich pezedsięwzięć i towarów. Nauczyciele języków, tańca, rysunku, fechtowania, trzymania ksiąg handlowych, zalecają się podobnym sposobem publiczności paryzkiéj. Ostatnich namnożyło się wielu od czasu, jak Francuzi zaczęli mieć w handlu prawie jedyne upodobanie. Myśl handlowa zaprząta tu rzeczywiście wszystkie głowy, i przebija się nawet w takich miejscach, gdzie przez uszanowanie dla wyższych potrzeb społeczności, w ukryciu powinnaby zostawać. Mówię tu o afiszach na drzwiach i w przedsionkach wszystkich swiątyń pańskich. Widzieć tam można nietylko listy pasterskie, i programy nabożeństw, ale nawet taryfy najmu stołków w kościele, doniesienia księgarskie, niekiedy nawet afisze lekarskie, zalecajace środki przeciw *maladies sécrètes*. To lekceważenie miejsc, religii poświęconych, uważane przez każdego cudzoziemca za nieprzyzwoitość, jest w oczach Francuzów rzeczą bardzo naturalną. Kiedy razu jednego na to zgorszenie uwagę kapłana bardzo świątobliwego zwrócić mi się zdarzyło, odpowiedział mi: »Musimy pobierać opłatę od stołków, bo nie mamy dostatecznych dochodów, a pobierając ją musimy również ogłaszać jéj taryfę. Inne afisze są to najczęściéj doniesienia ksiąg, lub dzienników religijnych; dozwalając umieszczać je na drzwiach lub w przedsionku kościoła, przyczyniamy się do rozszerzania ksiąg pożytecznych. Jedno i drugie jest potrzebne dla utrzymania religii.» Sama władza nie uważa napisów swieckich w kościele za niewłaściwe. Wiadomo że już Napoleon przywrócił obrzędy kościelne; pod Burbonami ubiegano się przyozdobiać ściany świątyń obrazami, z których je rewolucyja była obnażyła. Między innemi miasto Paryż nabyło w tym celu kilkadziesiąt obrazów: umieszczono je w rozmaitych kościołach, ale pod każdym z nich położono napis, obejmujący nazwisko artysty, przedmiot obrazu i wzmiankę, że to jest dar miasta, tak iż się zdaje, że podarunek nie dla tego był uczyniony, ażeby podnieść ducha religijnego ludu, ale aby pochwalić artystę i zostawić pomnik hojności miasta. (*Dalszy ciąg nastąpi*). RL.

Doniesienie.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od 28 *do* 29 *Marca.*

Egeiman Stanisław, Wojciechowski Kazimierz, Seidel Marya, Radziwiłł xiążę, Managetta, R. Siegling Henryk z Polski; Znamiecki Franciszek, Philippi Konstanty, Darowski Józef, Weigner baronowa, Morsztyn Jan oby. z Galicyi; Cohn Dawid, Horowicz Löbel, Löwenfeld Adolf, Arenslortt Wilhelm v Malechowski z Prusa. Stepanéj Wasil por. Ces. Ros. z Krzeszowic.